

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทยสมัยต่าง ๆ



นาย กริช สืบสนธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพหลโยธินชั้นมัธยมศึกษา
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....
.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
..... ประธานกรรมการ

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... กรรมการ

..... กรรมการ



๘๘
อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE ROLES AND
BEHAVIORS OF THE THAI SENATE

Mr. KRICH SUEBSONTHI

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1973

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ก
คำนำ	ฉ
บทนำ	ข
บทที่	
๑. ระบบรัฐสภา	๑
๑.๑ ระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๑
๑.๒ ระบบการปกครองของไทย	๔
๑.๓ ระบบสภาเดี่ยว	๑๐
๑.๔ ระบบสองสภา	๑๗
๒. วุฒิสภาในระบบรัฐสภาและวุฒิสภาในระบบการปกครองของไทย	๒๔
๒.๑ ฐานะและอำนาจตามกฎหมาย	๒๔
๒.๒ คุณสมบัติของวุฒิสมาชิก	๓๒
๒.๓ การเลือกตั้ง แต่งตั้ง ถอดถอน ฯลฯ วุฒิสมาชิก	๓๗
๒.๔ การยอมรับจากปวงชน	๔๒
๓. บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทย	๕๒
๓.๑ วุฒิสภาไทยชุดแรก	๕๒
๓.๒ วุฒิสภาไทยชุดที่สอง	๗๒
๓.๓ วุฒิสภาไทยชุดที่สาม	๘๗
๓.๔ วุฒิสภาไทยชุดที่สี่	๑๒๑

๔. เปรียบเทียบบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาสัมัยต่าง ๆ	๑๔๐
๔.๑ คำนการควบคุมฝ่ายบริหาร	๑๔๐
๔.๒ คำนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ	๑๔๘
๔.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิสภากับสภานุแทนราษฎร	๑๕๔
๔.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิสภากับฝ่ายบริหาร	๑๕๙
๕. บทสรุปและขอเสนอแนะ	๑๖๖

บรรณานุกรม	๑๗๙
------------------	-----

ภาคผนวก	๑๘๖
---------------	-----

ประวัติการศึกษา	๒๐๓
-----------------------	-----

หัวข้อวิทยานิพนธ์
ชื่อ
ปีการศึกษา

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทยสมัยต่าง ๆ
นาย กริช สืบสนธิ แผนกวิชา การปกครอง
๒๕๑๕

บทคัดย่อ

เป็นที่ยอมรับกันในบางประเทศว่า วุฒิสภา หรือ สภาสูง มีความสำคัญในฐานะเป็นสถาบันที่คอยช่วยตรวจสอบการทำงานคานานิติบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวกับการออกกฎหมายต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพราะว่ากฎหมายนั้นเมื่อประกาศใช้ไปแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนทั่วไป ฉะนั้นจึงถือได้ว่าบทบาทของวุฒิสภามีประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม โดยเฉพาะจะช่วยทำให้กฎหมายที่จะออกมาซึ่งบังคับกับประชาชนทั่วไปได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดละออ เพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ด้วยเหตุนี้จึงถือกันว่า สมาชิกวุฒิสภานั้น จะต้องยึดถือเอาความบริสุทธิ์และความยุติธรรมเป็นหลักในการทำงาน นอกจากนี้ถากดาวในทางทฤษฎีแล้ววุฒิสภาก็เป็นเสมือนสถาบันที่คอยรั้งและดวงอำนาจของสภาผู้แทนนั้นเอง แต่ในบางกรณี วุฒิสภายังช่วยสภาผู้แทนในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป ฯลฯ ตามแต่รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับจะให้อำนาจหน้าที่ไว้

วุฒิสภาของไทยมี ๔ สมัย คือ พฤษสภา หรือ วุฒิสภา สมัยที่หนึ่ง ๒๔๘๕
วุฒิสภาสมัยที่สอง ๒๔๘๐ วุฒิสภาสมัยที่สาม ๒๔๘๒ และวุฒิสภาสมัยที่สี่ ๒๕๑๑

วุฒิสภาชุดแรกเกิดจากการเลือกตั้งทางอ้อม โดยผ่านทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งนั้นวุฒิสภาชุดนี้จึงดูเหมือนหนึ่งได้รับเลือกตั้งมาโดยรัฐบาลในสมัยนั้น เพราะรัฐบาลเป็นผู้ครองเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ไม่มากนัก และไม่คอยมีบทบาทและพฤติกรรมทำนองกักด่าน ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจังนัก

วุฒิสภาชุดที่สอง เกิดจากการแต่งตั้งโดย นายกรัฐมนตรี เป็นนัยรับสนองพระบรมราชโองการ นาย ถัง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้เลือกอดีตรัฐมนตรีว่าการการสูงอายุเป็นสมาชิกวุฒิสภา เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อมาก็ไม่อาจเปลี่ยนแปลงเลือกวุฒิสภาได้ และวุฒิสภามีความไม่พอใจในการขึ้นสู่ตำแหน่งของนายก-

รัฐมนตรีคนใหม่ ก็ แสดงบทบาทและพฤติกรรมตรงกันข้ามกับที่เคยแสดงออกในสมัย นาย กวง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดนี้จึงมุ่งตรวจสอบ ควบคุม การทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง

วุฒิสภาชุดที่สาม สมาชิกวุฒิสภาชุดนี้ส่วนมากยังคงเป็นสมาชิกวุฒิสภาชุดที่สอง แม้ว่าจะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวร ๒๔๙๒ เพราะในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ไคระบุให้วุฒิสภาชุดที่สองทำหน้าที่ต่อไปจนหมดสมัย มีการแต่งตั้งวุฒิสภาเพิ่มเติมบ้าง แต่ก็เป็น การแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ และลงนามรับสนองพระบรมราชโองการโดยประธานองคมนตรี ฝ่ายบริหารจึงมีอำนาจดำเนินการอย่างไรก็ได้ บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดนี้มุ่งที่จะควบคุมการทำงานของรัฐบาลอย่างเกรงครักษ์จริงจัง และมีความรับผิดชอบต่อนานาชาติเป็นอันมาก วุฒิสภาชุดนี้เป็นวุฒิสภาชุดแรกที่เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป และกล่าวกันว่าเป็นสาเหตุให้เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร โดยจอมพล ป. พิบูลสงคราม หลังจากการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพียงไม่กี่เดือน ในปี ๒๔๙๔

วุฒิสภาชุดที่สี่ เป็นวุฒิสภาชุดที่มีบทบาทและพฤติกรรมในทำนองคล้ายคลึงตาม และเห็นด้วยกับรัฐบาลมากที่สุด เพราะวุฒิสภาชุดนี้ได้รับการคัดเลือกจากฝ่ายบริหาร และเป็นข้าราชการประจำมากกว่าร้อยละ ๕๐ ดังนั้นแม้ว่าวุฒิสภาชุดนี้จะมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญมากกว่าวุฒิสภาชุดใด ๆ ก็ยากที่จะทำหน้าที่วุฒิสภาตามที่บัญญัติไว้แต่อย่างใด

วุฒิสภาของไทย มีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้นทุกชุด แทนที่จะถกเถียงรอบอำนาจหน้าที่ลงไปเรื่อย ๆ อย่างสภาสูงของอังกฤษ ยิ่งกว่านั้นยังมีความผูกพันในเชิงสนับสนุนฝ่ายบริหาร ผู้เขียนเห็นว่า วุฒิสภาจึงควรเป็นสภาถ่วงดุลระบอบพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งผ่านสภาแทน ๆ มาแล้ว และอาจได้รับหน้าที่เพิ่มเติมด้านการควบคุมรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถาม แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ก็คือ วุฒิสภา จะต้องได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนและมีข้าราชการประจำ.

Thesis Title Comparative Analysis of the Roles and
 Behavior of the Thai Senate

Name Mr. Krich Suebsonthi Department Government

Academic Year 1972

ABSTRACT

It is recognized in some countries that the senate or the upper house is an important institution which is helpful in scrutinizing legislative activities of the House of Representative or lower house. This is because bills which are passed into laws affect all people. Therefore, the role of the senate is accepted as useful to the people as a whole, especially in scrutinizing bills before being put into force with a view to providing justice for all. In addition, theoretically speaking, the senate is an institution that checks and balances the power of the lower house. But in some cases, the senate helps to exercise control over the administration of the state affairs by means of interpellations and general debate.

There are four senates in the history of constitutional democracy in Thailand: the Senate of 1946, of 1947, of 1949 and of 1967 respectively.

Members of the first Senate of 1946 were indirectly elected by the lower house. Since the government had a solid majority in the lower house, it was, thus, the real appointor of the members of the Senate. As a result, the powers of the Senate to provide wise and deliberate consideration on legislation and advice on the conduct of the government were weak and ineffective.

The second Senate of 1947 was appointed by the Prime Minister on behalf of the King. Mr. Khuang Abhaiwongse, the

then Prime Minister, had selected senators from former high-ranking government officials who had special qualification of age. When Marshal Phibun took over the Prime Ministership from Khuang, he, however, was not in a position to overthrow or reorganize the Senate. Members of the Senate were not satisfied with the way Marshal Phibun came into power. Therefore, they opposed him far more vehemently than they did to Khuang. They vigorously directed their roles and efforts in checking and controlling the administration of his government.

Despite the promulgation of the Constitution of 1949, most senators of the third Senate of 1949 had been members of the Senate of 1947. According to an interim article of the Constitution of 1949, the members of the previous Senate were allowed to continue their work until the end of their term. There were, however, some new senatorial appointments. But this had been done by President of the Privy Council on behalf of the King, thus excluding the executive from appointing new senators or removing old ones. Hence, the Senate was more responsible and more enthusiastic in keeping an eye on the conduct of the government in power. This was the first Senate in Thai history that had asked for a general debate against the administration of the government. It was reported that this had led to a coup staged by Phibun in 1951.

The role and behavior of the fourth Senate of 1967 was to support and represent the views of the executive. Its members were selected by the government in power, and more than 90% of the senators were regular government officials. Though the Senate had been vested with stronger power than those of its predecessors, it did not dutifully carry out its avowed functions stated in the Constitution.

Ironically, the power of the Thai Senates had been increasing, instead of decreasing as the British House of Lords. The role and behavior of each Senate depended on the will of the corresponding government which, most of the time, had the power to select members of a Senate.

Generally speaking, Senate should be vested with the power only to scrutinize the bills passed by the lower house. It might be also given the power to control over the government by means of questioning and debating. But the basic fact in a real democracy is that a senate must be elected directly by the people, not appointed from government officials.

คำนำ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ต้องการจะศึกษาวิเคราะห์เรื่องราวและปัญหาที่
 เกี่ยวข้องกับรัฐสภาของไทยในสมัยต่าง ๆ โดยศึกษาเฉพาะวุฒิสภา ต้องการค้นหา
 ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถาบันนี้ โดยเปรียบเทียบ
 กับรัฐสภาซึ่งมีการแบ่งรูปออกเป็น สภาล่าง และ วุฒิสภา ของประเทศอื่น ๆ พอ
 เป็นแนวทาง ระบบวุฒิสภานั้นในแต่ละประเทศต่างมีความมุ่งหมายในการใช้ให้
 เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติแตกต่างกันออกไป การวิเคราะห์เปรียบเทียบสำหรับ
 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงต้องการที่จะจำกัดขอบเขตของการวิเคราะห์โดยแต่เฉพาะ
 วุฒิสภาของไทยสมัยต่าง ๆ รวม ๔ สมัย คือ วุฒิสภาชุดแรก (๒๔๘๕) วุฒิสภา
 ชุดที่ ๒ (๒๔๙๐) วุฒิสภาชุดที่ ๓ (๒๔๙๒) และวุฒิสภาชุดที่ ๔ (๒๕๑๑)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะกล่าวถึงค่านิยมที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละสมัย
 และบทบาทที่วุฒิสภาได้ดำเนินการไปทั้งด้านพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การตั้ง-
 กระทู้ถาม โดยจะทำการวิเคราะห์สิ่งเหล่านี้ตามรัฐธรรมนูญของแต่ละสมัย และ
 ศึกษาถึงพฤติกรรมการดำเนินการตามสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละสมัยว่าจะมี
 แนวโน้มไปในทางใด ผู้เขียนมีความสนใจในวุฒิสภาของไทยเป็นอันมาก และคิดว่า
 วุฒิสภานี้หากได้ปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่เหมาะสมจะเป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง
 มีประโยชน์ เหตุนี้จึงเป็นสิ่งที่หนึ่งซึ่งทำให้เกิดความคิดที่จะเรียบเรียงวิทยานิพนธ์
 ฉบับนี้

ผู้เรียบเรียง ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล
 ทองธรรมชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเจ้าหน้าที่หอสมุดรัฐสภา
 หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดคณะรัฐศาสตร์ เจ้าหน้าที่กองการประชุม และเจ้าหน้าที่
 บัณฑิตวิทยาลัย ตลอดจนอดีตสมาชิกสภาผู้แทน รัฐมนตรี วุฒิสมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
 กับการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้ทุกท่าน.

บทนำ

การปกครองในระบบรัฐสภาของไทย ได้พยายามที่จะใช้การปกครอง ทั้งในระบบสภาเดี่ยว (Unicameral Legislature) และระบบสองสภา (Bicameral Legislature) เมื่อระบบรัฐสภาเกิดขึ้นในประเทศไทย จึงได้มีการทดลองใช้ระบบทั้งสองประเภทนี้เรื่อยมา บางครั้งก็ใช้ระบบสภาเดี่ยว บางครั้งก็ใช้ระบบสองสภา จึงเป็นที่น่าพิจารณาว่า การใช้ระบบสองสภานั้น เกิด ข้อขัดข้องเสียอย่างไร วุฒิสภาในระบบสองสภานั้น มีบทบาทและพฤติกรรมอย่างไร วุฒิสภามีส่วนสัมพันธ์และช่วยเหลือสภาผู้แทนราษฎรอย่างไร การจัดตั้งวุฒิสภานั้น เพื่อเป็นสภานับถ่วงดุลอำนาจ หรือ ชักเชิดการดำเนินงานในระบบรัฐสภา หรือ เป็นเครื่องมือสนับสนุนการครองอำนาจของฝ่ายบริหาร หากวุฒิสภามีบทบาทและ พฤติกรรมไปในทางที่ควร โดยมีกำเนิดการรื้อตั้งที่สอดคล้องกับวิถีทางการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ก็จะสามารถสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยและ การพัฒนาการทางการเมือง การวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภา ทั้ง ๔ สมัย ตามรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย มิได้เคยมีมาก่อน จึงเป็น สิ่งที่น่าพิจารณาว่า วุฒิสภาควรจะมีที่มาและกระบวนการในการดำเนินงานอย่างไร จึงจะเหมาะสมในฐานะที่เป็นสภานับถ่วงดุลอำนาจ และสามารถคงตัวอยู่ได้โดยมี เสถียรภาพ

ความมุ่งหมายและขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทย" ผู้เขียนมี วัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงระบบรัฐสภา ทั้งในระบบสภาเดี่ยวและสองสภาว่าเป็นไป ในรูปใด บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาสมัยต่าง ๆ เป็นอย่างไร จากนั้นจึงจะ

วิเคราะห์ถึงบทบาทและพฤติกรรมในความสัมพันธ์กับสถาบันทางการเมืองอื่น ๆ
ว่ามีมากน้อยแค่ไหนเพียงใด มีผลต่อกระบวนการทางนิติบัญญัติอย่างไร ส่งผลสะ-
ทอนถึงการบริหารประเทศเพียงใด อันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาวิจัย
ครั้งนี้

วิธีการศึกษาและเอกสารที่ใช้ประกอบบทความ

วิธีการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมจากเอกสารทางประวัติศาสตร์
โดยนำเอาการศึกษาทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) และ
การศึกษาตามแนวทางกฎหมาย (Legal Approach) มาประกอบกัน
นับว่าเป็นการเก็บข้อมูล โดยการวิเคราะห์จากเอกสารต่าง ๆ (Documentary
Research) เช่น รายงานการประชุมสภา บทความในหนังสือพิมพ์
และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารตำราทางวิชาการต่าง ๆ และ
ทำการสัมภาษณ์ตัวบุคคล (Face-to-face interview) และการ
สัมภาษณ์ทางไปรษณีย์ (Mailing Interview) โดยจะขอเขาพบ
และสัมภาษณ์อดีตวุฒิสมาชิกสมัยต่าง ๆ บางท่าน ที่ยังมีชีวิตอยู่ การสัมภาษณ์และ
บันทึก จะเป็นไปในแนว Non Structured Interview โดยเปิดโอกาส
ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และนำมาวิเคราะห์ประกอบ
ภายหลัง

ลักษณะของข้อมูล หอจะพิจารณาแยกออกเป็นสองประเภท คือ

ข้อมูลหลัก (Primary Sources) ได้แก่ การสัมภาษณ์และ
รายงานการประชุมสภา เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ในสมัยนั้นที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์นี้

ข้อมูลรอง (Secondary Sources) ไต่แก คำรา บทความ
ทางวิชาการ จดหมายและบันทึกต่าง ๆ

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะพิจารณาโดยการอ่านเปรียบเทียบกันหลาย ๆ
เล่ม และวิเคราะห์ความหมายหรือความเชื่อถือใดแล้วจัดส่วนที่ไม่ต้องการออกไป
เพื่อให้เกิดความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง การศึกษาวิเคราะห์จะมีวิธีการเช่นนี้
ควบคู่กันไปทุกบท โดยเฉพาะในบทที่ ๑ อันจะเป็นเรื่องราวโดยทั่วไปเกี่ยวกับ
ระบบการปกครอง การปกครองระบบรัฐสภา ระบบสภาเดี่ยว และระบบสองสภา
ทั้งลักษณะที่มา ข้อดี ข้อเสีย ของทั้งสองระบบ จากนั้นจึงวางแนวศึกษาเน้นลงที่
วุฒิสภา อันเป็นส่วนสำคัญของวิทยานิพนธ์นี้ ในบทที่ ๒,๓ ส่วนบทที่ ๔ จะมีการสัมภาษณ์
บุคคลเขาช่วยในการวิเคราะห์ เป็นการศึกษาดังบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภา
(Political Behavior Approach) และเป็นการศึกษาทางประวัติ-
ศาสตร์ เกี่ยวกับความเป็นมาของวุฒิสภากิ่ง ๔ สมัย พร้อมกันนำไปเปรียบเทียบ
บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภากิ่ง ๔ สมัย ในบทที่ ๕ ส่วนบทที่ ๕ เป็นบท-
สรุปและขอเสนอแนะ

อย่างไรก็ตาม ในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ต้องการจะให้เป็นการศึกษา
ในขั้นการสำรวจวิจัย (Exploratory Research) เพื่อให้เป็นรากฐาน
ในการศึกษาวิจัยต่อไป

คำจำกัดความถ้อยคำที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งจะศึกษาเฉพาะบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภา
สมัยต่าง ๆ ของไทย และดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการ
พิจารณาขอบเขตของการศึกษา จึงขออนุญาตคำต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้ดังนี้

บทบาท คือ การปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาในการปกครองประเทศ
 รวมตลอดถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของวุฒิสภา อันเกี่ยวข้องกับสภาผู้แทนราษฎร
 และฝ่ายบริหาร เช่น การพิจารณาร่างกฎหมาย การเสนอกฎหมาย การตั้งกระทู้ถาม
 เป็นต้น

พฤติกรรม คือ ความพยายามหรือการกระทำใด ๆ ในการประชุม
 วุฒิสภา หรือการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ แนวทางการตั้งกระทู้ถาม หรือ
 การเสนอความคิดเห็น อภิปรายของสมาชิกวุฒิสภาในการประชุม

วุฒิสภา คือ วุฒิสภาของไทยสมัยต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ไปในฐานะ
 วุฒิสภา

- วุฒิสภาชุดที่ ๑ หมายถึง พุทธศักราชตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๕
- วุฒิสภาชุดที่ ๒ หมายถึง วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๐
- วุฒิสภาชุดที่ ๓ หมายถึง วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๙๒
- วุฒิสภาชุดที่ ๔ หมายถึง วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๑